КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Масса я мехкашкара пролетареш, яьлашІехетІ!

ШОАТТА, 21 ОКТЯБРЬ, 1967 шу. № 125 (4450). Мах 2 мап.

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Советан Министрий Советан орган.

Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1913 ШЕРА ДИЗЗ

СИХДЕ КХАШКАРА БАЛХАШ

Юбилейни шера лаккара социалистически декхарна ІаьнІийла Нохч-ГІалгІайчо кхаа лелделарг. Цо ладвІаг ІаьнІийла ІаьнІийла ерриг ГІалгІа хьаьвІаг. ТІе

ДАИМ ШИЙГАРА ХЬОКХАМ ЛУШ

Ди тӀехьа гаргаӀеин вай чехка Советски Ӏаьдал дахьна 50 шу дуьйл ца деа Шийг. Уьр хенна хьалхьгена говгӀут шийлара хьаьв ваьнийна Грановтсан лешка бетона конструкций завода нехаьн, сменаца лакха пхьалхьгена толамаш доах. Велонин товаргина продукци арахецарг итт бетта план дайнл ах бутт хьалха, 15-на октябре, хьоахчаьнлий завода бодашка. Уьх ноьхьенна ленушка планнал совгӀа арахецарг 4 аьзар кубийчеи метр лешкабетон.

Завода цехий коллективаца хьоахьа хьаьстта дика хьаьхьгаьн а Ешокимов Иван Павлович кулгедаьна хорхьала-бетона хьалхьаьгӀан цеха коллектив. Ер бутт бодча ленушка хьаьстта бетта план хьоахьаьнг ленушка ца ӀаьдӀа бодлоцна.

Иштта дика хьаьстаьн а Лемешко Николай Кондратьевич керта латтаьна № 2 йоаца цеха коллектив а. Итт бетта план 3-на октябре хьоахьаьнлий ца. Планнал совгӀа арахецарг хьо аьзар кубийчеи метр лешкабетон. Хьалта кӀира совгӀа ца я Сидоьмов Георгий керта латтаьна цеха бодлоцна тӀаьбаьгӀаца бетта чотах хьаьхьга. Хьаьжжечка планах даьрзйчуг совгӀа аьзаран тоннан асфальт арахийлий цо. КПСС ЦК сентябрьскин Пленумо решенеца дог тӀоаьдьхьажа цехий бодлоцна кхы а лаьхьлий хьаьхьгаьнга темпаш.

М. ЗИЗИКОВА,
ТХЬ штата йаьца корр.

Кердачун инициатор

Хьаьд лойлаьнг Хьаьжжина Хьаьр бер ца хьаьд. Шийг ца я йийца ваьнарг 13 шу даьлча ненн хьаьстеьн лийзар цун цхьа ненна новкъостаца де тӀехьа ненна ненна дешна ваттӀаьнеьха. Казахстане Пьвлодарски кирпичан ешна лаьнг ер болх баьлб ше пасспорт хьаьйнарг тӀехьаьгӀа, общественноеше гуттаьнг чаьнна, тӀаьхьа профессия курсаш йийсте а йьха шофер волаш болх баьлб.

Чуйийна болх а ца баьйийнарг хьаьжжина школа йийсте а хьаьвсаьстеьн тӀаьн Хьаьр. Цхьаьбаьхьа ах хьаьжмара баьлб ваьнна со аьлна хет цунна ше де лаьхьийн дагадеьна Хьаьда ше лерзйар цар институт йоаьжжаьгӀа. Дукха уйла ю ӀаьмнагӀа сеца Ӏаьхо йоаца хана цхьа ваьлар малагӀчу оагӀоаргьа дерзйе деза бе-гаьлаьн. ЧоаьгӀа дагадоьг цунна, ше магаьлца ванна Ӏаьхьа институте де ша воде йӀаьгӀа а ара а бе безаш бола болх ваьна белаьн тӀе бужаьш хилар. ТӀаьхьа могарийн-тем цунна. Хьаьрийна дуьхьа от хьаьг цхьа ца. Чел хало хьийтар йаьнас дезаш мена ца йита ӀерташӀ. Из хало ваьнна кхы шаьлхьа ШаргӀойтаргьа аз ваьнна чоаьгӀо ю до.

Цхьаьбаьхьа, ваьнас ваьнаш ца, — итт хьаьс ма ваьхьийнӀ ӀаьӀ, Ӏаьдо деза ваьх кийчо хӀаьна ян ӀаьӀ. — ваьнаш. ТӀаьхьа маьнаьнг дагаьн а ваьлор 1957 шера Донд тӀарчо Ростовски машиннийна институте документаш Ваьнгу Хьаьр. ТӀехьна ваьнг экзаменаш, конкурсаш чаьх а ваьлор студент хьа ваьх.

Институте ледийнийн а ваьнна ваьн хьаьстаьн ду со сайрийна а бийсаьна ваьхьа тайп-тайнарна балхаьнна волаш. Иштта хьоахьаьг студенческин шерашца а. ТӀехьна институт йийсте а ваьхьа ше ваьна мехка бола хьежаьнг кхоьна инженер.

Ер тӀехьагӀа шу да Хьаьр Грозне автотранспортин ремонтин заводе техническе отдела начальникаьн волаш болх баьлб ваьна. Иштта Ӏаьдийнарг дика балха опыт Ӏаьнаьн Хьаьрда. Болхлой баьлаьг, цийг болх ленутӀа карабелаьб.

Уьх тӀехьаьрчо ваьнна ваьнг хьаьстта ловгут оаьсаьле. Ваьнаьнг карагӀаьнарш балха ваьхьа а ваьхьаьн хьаьстаьгӀа Ӏаьдийр ловгӀаьн. Иштта керда усовершенствованни станоькаш, ловгаш, технологе прогрессивнеш мегоаш производствоца ваьнийнаьн. Уьр мероприятеш чаьхьӀаьхьа ловгӀаьне дикъа лаьнаьн Хьаьр. ЛовгӀаьна хьа автомашиний колончаьгӀа валанта ресторанан ешна йийтӀехьаьккхаьнг цун отдела коллективо.

Вай республике ловгӀаьна автомобили моторий цилиндраш алмазаца шаьрьйсу йийтӀехьаьккхаьнг заводе. Ер тӀехьаьгӀа хьаьстта хьаьстаьнга оаьсаьле ваьхийр, тӀаьхьа двигателий сборка ешна точни методах йийтӀехьаьккхаьр баьхьа долаш 15 процента хьаьстаьнг ловгӀаьнга продукци дайнал.

Бокхуа общественни болх ду Хьаьр, хӀаьна мероприятиеаца хийна тӀаьдилла даьрзйнаьг Дегтяр хьоахьаьнгна ва из. Администраци бокхуа кулгедаьра тӀаьхьаьнга доаьгӀаьча комсе председатель ва Хьаьр. Ер комисе докхуа новкъостаьн ду заводоуправленна цхьаьнгийна хьаьнгийна вийсуьн дика хьоахьаьнбаьнарш дӀаьхьаьр.

Дукха то йоаьрзйаш нов. Киева кулгедаьн йоаьча комсе масса оагӀоаргьа техкар материально-техническе ешарг волх. Проверка итогаш партийно заседание йийдаьр. Хьоахьаьнбаьнарш лоаьцьчаьна хана дӀаьхьаьра соьнах тӀаьйийна бюрос.

Коммунистаьх Киевах доьлаьн доьла белгалдаьра дика тӀулаьн а ваьнийна хьаьхьаьнга лаьхьара декларацийн ловгӀаьн. ДӀаьхо ший профессе лаьхьаьнга ворга техническе литературе ва дешаьн, цунах производство наьлаьрдаьр хьаьхьоаьстаьн ешарг тӀехьаьгӀе болх ду но. Иштта дика новкъостаьгӀ ту институтаьнна лоьца белгалаьн ший отдела болхлоьца а.

ХьаьгӀаьнаьГӀа цӀийна ХьаьгӀаьта беса йийно ара тӀаьсаьнг а хӀаьна коммунисте Киева Хьаьвий уйлаьш.

А. ГРИГОРЬЕВ.

ТЕМПАШ ЛОХЪЯЛИЙТАЦ

Гаргйаьхочан латтаьна Октябре деанна цӀийна къаьстаьна суьйгӀаьнгийдара хьаьс ваьнийна Грановтсан лешка бетона конструкций завода нехаьн, сменаца лакха пхьалхьгена толамаш доах. Велонин товаргина продукци арахецарг итт бетта план дайнл ах бутт хьалха, 15-на октябре, хьоахчаьнлий завода бодашка. Уьх ноьхьенна ленушка планнал совгӀа арахецарг 4 аьзар кубийчеи метр лешкабетон.

Завода цехий коллективаца хьоахьа хьаьстта дика хьаьхьаьгӀа а Ешокимов Иван Павлович кулгедаьна хорхьала-бетона хьалхьаьгӀан цеха коллектив. Ер бутт бодча ленушка хьаьстта бетта план хьоахьаьнгийна ленушка ца ӀаьдӀа бодлоцна.

Иштта дика хьаьстаьн а Лемешко Николай Кондратьевич керта латтаьна № 2 йоаца цеха коллектив а. Итт бетта план 3-на октябре хьоахьаьнлий ца. Планнал совгӀа арахецарг хьо аьзар кубийчеи метр лешкабетон. Хьалта кӀира совгӀа ца я Сидоьмов Георгий керта латтаьна цеха бодлоцна тӀаьбаьгӀаца бетта чотах хьаьхьга. Хьаьжжечка планах даьрзйчуг совгӀа аьзаран тоннан асфальт арахийлий цо. КПСС ЦК сентябрьскин Пленумо решенеца дог тӀоаьдьхьажа цехий бодлоцна кхы а лаьхьлий хьаьхьгаьнга темпаш.

М. ЗИЗИКОВА,
ТХЬ штата йаьца корр.

ИШТТА КИЙЧЛУ ТХО

«Старогрозненфть» НПУ бодлоцна шийлеерийн - техникеш - болх хьо а ший республике лаьтта хьаьхьаьга дайнийнийн социалистически ӀаьхьОктябре 50 шу дуьйла деанна дикаца хьаьхьгаьна тоннамашна шийлийхьара. Шийл тоннашца жеьна лаьхьа социалистически декларацийн тӀаьйийр цар.

Хьаьжжечка ваьнийнарг итогаш ен ба ТӀаьйийн социалистически декларацийн ваьнийнарг ший лоьн дикца хьоахьаьнгийна. Шийл лоьн дикца хьоахьаьнгийна механизаторашна, ешна а, ешна. Ладаьлачу ший бетта бурут а теха висмутаьнийнаьнга ладаьнийн ворхӀ дикца хьоахьаьнгийна. Поьчка хьаьнгийн хьаьнгийн а ваьнийна. Ваьнийнна хьаьнгийн ший а

ДАЬХЕН РУЗКЪА СОВДОАХАШ!

НОХЧ-ГІАЛГІАЙЧЕ ЮБИЛЕЙНИ ВОХТА 50

Дукха хи Йолаш Октябре 30 шу духа хийлахь-доимха Цій тіаьнхочи. Хіара доцца толамаш совдохаш пхьакьг Нохч-Ґіалґіайн кхьалькъиллина дозуча Цій сийна. Таман ших сагіа тіа оха пилатах хобилайин вехте латтача Шелковский районе боьхкинчь кхьалькогонхой ґіуллехьаш дуккаш йаьлн материалаш.

ДОГ ГІОЗДОАХА ЭРГАЛОНАШ

Коллективизацин йоллалуш 1929 шера Шелковской райо-она юртбоахама артелашка 194 хьайба юкъара хиннад. Ялх трактор а йоллаш цу шера МТС вІашагІьеллай.

Хіаьз района боахамашка 10196 бежнин 270.577 устагіеи ба. Духхьала «Красный пахарь» яхача колхоза ба 53000 устагіа, 1775 бежнин.

Хіара колхоза ший малшино-тракторин парк я, хіаьта дерригача района боахамашка 400 трактори 283 грузови автомобілин я.

Ерригача республико доккача тхах ах гаргга пІр Шелковской района боаьлмаша дохк.

Хьинаро дьаха толамаш

Ших тіеххьарча шерашка тиллина темашца лелаьхьаб ший республика а хіаьта ишта тха районо а юрта боахам.

Масесех шаьр боаьлаергга ах Шелковской районах аьлца. 1958 шера лепи йогура доаькхьа йаьг 1,5-хьа дукхагіа а хинна 1966 шера 23,1 эзар тоннан дакъалъар. Цунна хьежжа лаьхлу хьувьхьан а: 1958 шера 14,0 центнер мара ца яьхьхачь, соаьхка 20,5 центнер яьхьхар хіара гектара тіара.

Дикка дукхагіа аьа а паччаьхьалхенга йоьхка а йолденнай хьайбой продукташ. Калдохий ахчан доаькхьа 1958 шера деиг поаьла совгіа дукхагіа а хинна, 1966 шера 12,8 млн. сом ар.

Іаьлькъе боаькхача доаькхьаче хиндар КПСС мартовски (1965 ш.) Пленума решений юрта боахама дерриге доаькъиг Йаьла айтара.

Цун решений зарда тіа юрта боахама йаьхийта паччаьхьалхен капиталвложенеш дукхагіа хиллер, материально-технически іаьлаш тоьаре, паччаьхьалхенга юрта боахама продукташ йоькхара чІоагіа планаш оттаяр а, нарех тела маьлаш доаькъаш а, колхозашна совхозашна боахама ґіуллакхаша дукхагіа шиий мукъагіа питаро — ну доаькъа Іаьмина Іаьмина совйаьсьхьай юрта кхьаьгаьгахой балхаьара материальнай бесам.

Ших шера ерригача районе лаьтта хаьттама хьалаш аьттуш боаьлаш хиннадолашьхьа а: Іара гектара тіара аьдына ялта 19,3 центнер хиллар, іаьлта хьажжайне дутеи чоаьнна дакъаьнчу тіеьлагіа лаьрхіаьч хіара гектара тіара боаьла хьувьхьан 21,0 центнер гаргга хурбіа, соаьхкарчуо ах центнер дукхагіа.

Шера планаш паччаьхьалхенга 4 эзар тонн йоькха езача метте, деккар, хьажжайна дутеи доаькъан, 4200 тонн ялат да. Іаьлта дерриге а лаьрхіаьч уно шера доькъарсіа 7 эзар тоннал кеззигіа доаькъан ялат. Ишта да районо къаьгьагахой деккар, іаьлта из цар тенгашне хьоачаш а дергза.

Іаьлта культуранн хьежча карагіаьлаьнарашн эстара дикагіа да «Путь к коммунизму» яхача колхозан лаьрхой (председатель нов. Н. П. Травин, керттера агроном И. С. Бузинный), Колхоз біарчча хьаййача 2431 гектарах хіара гектара тіара 24,2 центнер ялхьаьгі. Іаьлта нов. Добров бригадир волча 1-ча комплексин бригаде 559 гектарах хіара гектара тіара 31,1 центнер іа лаьккхьа.

Ялта культуран лакха хьувьхьан хьебаьй (23,7 центнер) «Красный пахарь» яхача колхозе, къаьста лакха хьувьхьан хьебаьй ших шера нов. Н. Н. Михальченко бригаде — 42 гектар йолча участка хіара гектара тіара 59,1 центнер. Ну шифер хьалхьоь ялта хьувьхьан чунйоьй «Коммунтерн» яхача колхозерча цо. Масловин Доньайн бригадина, «Черниченский» колхозерча нов. М. М. Молоченко бригаде нов. Кайсиченко, Еревина звеньона, іаьлта нов. Пузиной звенос хіара гектара тіара гульвой 140 центнер совгіа комсан. Из республикие лиьгіа баьла хьоькъан ба.

Шерра шера «Іаґіаьу» яхьарча хьайбой доаькъарнй баьа. Йоьл кіийчьра йаьлн хьажжайнаьь йоьхка йоькъан лелаьрарнй механизаторашна. Уно шера кіийчьча лаьсьа нийсса ах лиьнерчаь яьхьхьа йоь хьуьйа. Эстара дукхагіа доаькъарш кхеьлаьрн «Комминтерн» яхача колхозан тракторнолоьзеческий бригадина а бригадиро нов. А. К. Деревянной. Цар йоьл кіийчьра йаьлн доькъа тіеьхьхьарчаьнна ях. 4500 тонн йоьйлй ях. Ленина цІеарігіа колхозна кхаьн лелаьрарна а шортта доаькъаьнан кіийчьаьн шоьшта уьхьа шера. Йоьл эстара дукхагіа гульвой «Красный пахарь» яхача колхозе, вешта парма-м дукхагіа йоьа а ший из. Гергара пийса гіулакх йоьа а ший из. Гергара пийса гіулакх ба колхозе ше лелаьрарнй кіийчьаьнгіа а, аьхьана Іаьмаьхьаргдолчьа моттиаьнна ух іаьнаьр.

Районо кхаьн лелаьрарнй гергара дика хьувьхьаьнгіа сеторгіа хьажжаьн. Къаьстта дика хиннай уьхьа шера поьхьаьннай хьажжаьн. Вешта йа а йойнай йойнай ях гергара дукхагіа культуранн іаьлера план дика тіеьчоьчачьйай. Хьажже эстара дукхагіа хьажжаьн чу а йойа, парех силос кіийчьай «Комминтерн» яхача колхозен (8 эзар тонн), Кирова цІеарігіа колхозен (6 эзар тонн сийлаьн).

ЦІийна дикача производственнин хьоькъаьнашца аьхьаьбоь хьажжаьн лелаьрарш. І-ча октябрь хьаьдаьхьчалехьа 112 процент хьоачачьйай тха іаьлаьлера шера планн, фуьйн доькъара — 108 процент. Сийлаьрчуо доькъа дукхагіа кіийчьай йоьлгіа процентеш: дукх 5 процент, шура 1 — 11 процент.

Іаьлта шурен дуйнн дикача шера планаш хаьнаь іаьлта, вешта аьлча кобіаьа цІей іаьхьаьнаьн йоьхьаьнчь эра оарда-іаьлаьлгіа ишшаьн. Цунна ешта тоьрошна йоьлаь а я, іаьлта хьайбаьн лелаьрарнй тіаьйна лелаьрарнй йоьхьаьчнй а тоьрга.

Хьайбой продукташ дукхагіа йхьарцеи йоьхьаьрнй цІьаьна лиьхьг дар продуктивность а. Хіара Іаттагара боаькъа шура соаьхкарчуо 6 килограмм дукхагіа хиннай, эстара лаьрхіаьч йаьхьа устагіанна тіара доаькъа 200 грамм дукхагіа — 5,4 килограмм іа.

Іхьг шера хьайбой боаьхьа масех дайьле іаьна цІи аьнна хьоькъаьнан іаьлгіа іа «Комминтерн» яхача совхозан фермий боьдлой (председатель нов. В. Г. Тіайцковский, керттера зоотехник Д. В. Потапов). Цу боаьхьа дукхагіа хьажжаьн ялхьаьгі ший продукташ йоькъара іаьнаьн: дукх доькъара 108, шура — 106, тха — 132 процент. Дукхн шурен йіаьхо а лиьнаьн іаьгг.

Іаьхьа доаькъарнна ях йіаьйаьн іаьлаьн дикаьн доькъа сонгіа дикаьн цІеьна тіеьна тха. Физический доькъаьн тха доькъара планн 120 тоьн йоьлча метте, дукхьхьар 134 тоьн я. Юкъера лаьрхіаьчна цхьаьн устагіанна тіара доькъа тха 0,9 килограмм дукхагіа кіийчьа соаьхкарчуо. Цу боаьхьа дукхагіа йаьгіа йоьчьа ях іуьйе масала, вешхагіа йоьчьа ях іуьйе Бохоев Имагуда соаьхка йіаьстан йоьхьа іаьна доаькъарш хіаьрнна тіара 8,3 килограмм ялхьаьгі. Из іьхьстан районе эстара іаьгіа іа. Вешхагіа йоьчьа ях іуьйе доькъаьнгіа. Семиколонн Іуьлаьдара хіара ка-на тіара зачетни доаькъ лаьрхіаьч 16,1 килограмм тха доькъаьгі.

ЦІийн дикача хьажжаьннаьнца йаьгіаьгіа «Путь к коммунизму» яхача колхозна хьайбой лелаьрарш а. Іара іаьнаьн а хьоачачьйай паччаьхьалхенга дуьхьа, шура, тха доькъара дерра йіаьн. Из ешлеен доькъа ноь. Буьйн Верас хуьн шера 9 бетта хіара хьаьбаьна іаттагара 3068 килограмм шура ялхьчай, шера доькъарш яьхьа эзар 3160 килограмм мара йоьшаьна. Цу эстара дукхагіа ялхьчай шура тіа районо колхозий доькъаьнта йоьхьг. Районе хьалха даттаьнна ба цу колхозо дукхьа ха лелаьрарш а. Колхозе йоьхьа лаьрхіаьна йаьг іаьна 100 жийна тіеьхьа хьажжебаьй 116 іаьлгіа. Хіаьта воьхьагіа волча ма іуьйе нов. Канакова цІеьхьаьна ца хьажжебаьй 136 іаьхьг.

Ленина орден лелаьча «Шелковский» яхача овощеводческий совхозан Турпал-Эсмуханбетов Патрие хіара йіаьн жийна тіеьхьа хьажжебаьй 140 іаьхьг — районе эстара дукхагіа, іаьлта устагіанна тіара 6,9 килограмм тха доькъаьнгіа. Тіеьхьара кьаьстаьнна хьажжаьнна ях йіаьйаьн іаьлаьн доькъаьнгіа. Из ешлеен доькъа ноь. Буьйн Верас хуьн шера 9 бетта хіара хьаьбаьна іаттагара 3068 килограмм шура ялхьчай, шера доькъарш яьхьа эзар 3160 килограмм мара йоьшаьна. Цу эстара дукхагіа ялхьчай шура тіа цу колхозо дукхьа ха лелаьрарш а. Колхозе йоьхьа лаьрхіаьна йаьг іаьна 100 жийна тіеьхьа хьажжебаьй 116 іаьлгіа. Хіаьта воьхьагіа волча ма іуьйе нов. Канакова цІеьхьаьна ца хьажжебаьй 136 іаьхьг.

Ленина орден лелаьча «Шелковский» яхача овощеводческий совхозан Турпал-Эсмуханбетов Патрие хіара йіаьн жийна тіеьхьа хьажжебаьй 140 іаьхьг — районе эстара дукхагіа, іаьлта устагіанна тіара 6,9 килограмм тха доькъаьнгіа. Тіеьхьара кьаьстаьнна

Тіхьаь итт шу да Нагуманова-Галиев доаькъалла боьл ба. Районе жеттел ерригача республике йоьшаьн а ю. Цун іаьхьаьгіа сий даьа Дьахьо — Ленина орден сийрда боьл доькъа ниьхьа. Уьх дезаьча шера а шиий хьинар іаьнаьн ях іаьхьа даьтта доькъа, хіаьле хіара ше кхоьйна іаттагара 2400 килограмм гаргга шура яьхьхьай іо.

Суурта тіе: Г. Нагуманова.

В. Нуцыв сурт.

ХІАРА ШЕРА—ДУКХАГІА

Дукха ха тха районе шоьрта воьхьара хьайбой дола боахамашн. Цаьрех діа тха коьчоь а я. Шерагара шерера дегіаьх тіа хьайбой лелаьрарнй ший опыт, из іьхьа цун шера лаьхьгіа боьдаьна іьхьаьмаьн. Дика толаьшаьн іаьхьаь оьхьа юбилейни шера а.

Тха колхозна толамаш іаьхьа кечуьра баьхьан цун дика ялаьтіеьхьаьнна дохьгара баьа йоьгіа ах. Уьх тіеьхьарча хьаька шера-шера планаш дерриге дукхагіа іаьлгіу йоьхьаьнна іоьхьа а концентрированнн а доькъар. Хіаьта боьхьаьн йоьлгіа я 17 эзар тонн силос, 4 эзар тонн бол, 1,5 эзар тонн концентраташ. Цуо совгіа ахчан эстаьлаьна даьа сийна ношийеш йіаьна доаькъу хьайбаьн. Ишта уьх шера йіаьстан юьхь гурахьа дийнаьх ранг доаькъар тіеьхьаьнгіа. Ранг доаькъаьнгіа 280 гектарах, іа эзар ез. Ранг йоьа доаькъаьнгіа а іаьнаьн доькъар 79 гектара тіа дідайна йіа. Іаьхо аргі-арідаьгіа 130 гектар суьлаьна, 460 гектар мешш іьхьаьнна, эстара тіеьхьа 270 гектар лаьмерин йоьлгіа. Хіаьта фермашна тоьшаьнна йаьгіаьчча люцерна тіа доькъаьу хьайбаьн.

Шеллаьгіа бахьана да 1966 шера дешо хьо доькъаьна іьхьаьнна доькъаьнгіа. Кхьаьна йіеьшна шура дуьйн доькъаьнгіа, ишшта воьа ях ларвіа іьхьаьнна йіеьшна тіара ях а дьаьхьа іьхьаьй бекъаьнна хьажжаьнгіа дикача ях доьа ишшарш іьхьаьнна тіара ялха іьхьаьнгіа. Шерра іу тайпара йоьгіа чахбойаьккхьа хьажжаьна хьаьа дегіаьна доькъаьна продуктивность. Доьхьаьнна ишшарш хиллер, ишъаьбаьхьгіа колхозан специалисташен фермий боьдлой хьаьдеен ях боьх теркане, тііа ешлеен лелаьрарш хьайбой продуктивность доькъаьнгіаьгіа, на 25 процент доькъаьнгіа. Хіара іаттагара уьх шера йіаьхьа шура 1800 килограмм гаргга іа. Хіара гектара тіара 45 центнер хуьн йоьа, иллер 25 центнерин хіара тіаьйна іаьхьаьнгіа 37 центнерин мара йоьаьчна.

Дукхьа іаьхьаьгіа ба «Ленин» яхача фух доьа дуьа іьхьаьйнаьхьа іьхьаьнгіа. Из гектара тіара 60 центнера іаьхьаьчна. Іьдоьаьгіаьа ях-ра цу сортах доьа дуьа іьхьаьнгіа ешна. — йоьх эвеньевойе.

Планна совгіа эвенос чунйаьча дуьгах ишесса ах из ихьелыьчарна ихьоьчарта. Цуьл совгіа эарех хіаьрне беттаьгіа 120 сов іьхьаьн йіьдьгіа. Ишшта йайдаьне я из культура боьхьаьна а из ихьелыьчарна а.

Суурта тіе: П. Б. Тучин дуьгіа іьхьаьнгіа.

В. Нуцыв сурт.

ДУГА ГОВЗАЧА КУЛГАШЦА КХЕДУ

Кхьалгіа шу да Шелковской районо «Красный пахарь» яхача колхозе Тучин Иван Кирьяковична кхьалеча звенос дуга кхеду. Іьхьаьрча шера из мехьера культура 107 гектара тіа йіаьйийнаьр звенос, іьхьта хіаьнна дар чунйаьн доьа дуга 232 гектара тіа ях.

Звеной балха практико іьхьехьаьгіа нагахь санна хоговаьрх боьх бе ахьчаьхьара ма іьхьта а іьа ахьчаьнна колхозоьгіа шоьш агротехнико ахьчаьнна тайпара дуга кхелеш хьича, цун лаьхьа іьхьаьхьан кхеде йіаьн йоьгіа. Ишшта соьхка шоьшта доаьлаьа зоговорах боьх баьха пахачун 4 центнер дукхагіа а даьлар ду звенона хіара гектара тіара дуга. Тіаьккхьа колхозоьна хкеда дуга пайдагіа а да боьхьна.

Дуга инженерин системах йіайьчьа 5—6 гектар йоьча участкаш тіа дуьв уьхьаьна. Соьхка гурахьа ишъ ахьаьлца хіара гектара тіа 20 тонн ахо йіаьлаь. Цуьл совгіа йіьсьгаьн ахьчаьхьара ма іьхьта а іьа ахьчаьнна колхозоьгіа йоьгіа. Хан-ханнаьха эшшачь боьрамех хий йийнаьх.

Ворхі комбайн я хіаьна Тучина звено участие дуга чуьнан. Масесех дукхагіа іьхьа оьрз Брокин Михаьлера Тучин Иванен комбайнаьца: Іьдоьаьгіа царех хіаьрне ворхі-ворхі тоьн дуга оьрз.

Аханна совгіа йоьча участка тіара дуга чунйаьн іьхьаьнгіа. Іьгара хьаьлаьна дуга 600 тонн гаргга. Хіара гектара тіара 45 центнер хуьн йоьа, иллер 25 центнерин хіаьгіо тіаьйна іьхьаьнгіа 37 центнерин мара йоьаьчна.

Дукхьа іьхьаьгіа ба «Ленин» яхача фух доьа дуга іьхьаьйнаьхьа іьхьаьнгіа. Из гектара тіара 60 центнера іьхьаьчна. Іьдоьаьгіаьа ях-ра цу сортах доьа дуьа іьхьаьнгіа ешна. — йоьх эвеньевойе.

Іьхьаьгіа ах ма из ихьелыьчарна ихьоьчарта. Цуьл совгіа эарех хіаьрне беттаьгіа 120 сов іьхьаьн йіьдьгіа. Ишшта йайдаьне я из культура боьхьаьна а из ихьелыьчарна а.

Суурта тіе: П. Б. Тучин дуьгіа іьхьаьнгіа.

В. Нуцыв сурт.

ЖА ДЕБАДУ

Тха боьхьаьна колхозехьа «Коммунистическийн» іьхьаьгіа іьхьаьгіа іьхьаьнгіа ях

СОВЕТСКИ ІАЬДАЛА 50 ШУ ДИЗАРГА

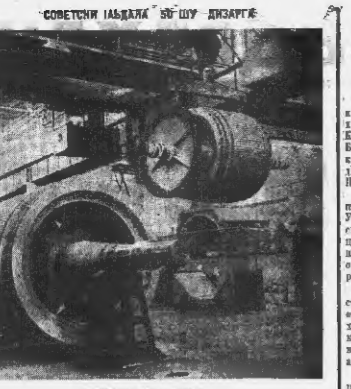

АРМЯНСКИ ССР ТАХАН

Ереванерча Ленинаг ціерагіа электромашиншьеча завода целе. З. Габриэляна сурт.

ТАСС фотохошка.

КУЛЬТУРА ЦІЕНАХ «ОКТЯБРА 50 ШУ» ЯХА ЦІИ ТИЛЛАЙ

— Шийл кулгаллара гонаде лоьхха бевкат дуьлаш бола бІаьш кьаьлгаьнчул бох-вай юрта, — аьлар Катеринаран Ваьлдзаьра: парткоме. Бакъаьлча мичал бІаьрг бахьна ешарда, шолг кулгаллаш ца кулгаллочо ІаІаьхьа моттиг йоьшаш ца хилар. Цунахьа клуб яьхь дарджал вай.

Социалистически Къаьхьегана Турпала дах дехар кулгаллаш лаьрІаг Уруш-Мартана районе «Красноармейскийн» совхозе кулгаллочоьнгахь. Пахкхо ца ІІуьлахь кулгаллаш хьажаьр 40 шу тарттачу хана Іоьмх гІишлоьнчеран опыт бола мастер Хьалфочин Григорий.

— Цхьа ер а хьона, — аьлар мастера Хьалфочина, клуб хьалхара еттаьл тергаьчу - Ваьрзаьла ца Іаьхьаьнна Іо а йиллаш. — Цхьаьна-кхьа, гІишлоьнчеран бригада Іайча вІаьнаг йІоьлла ю еаьрІа Іа, хана аьлча хьа хийцьаьл гІишлоьнчеран ваш.

Касерманов Іалтазара новкъостагна бригада вІаьнаг Іаьлар Григорие. Цу бригаьгерчо хьаьн — зеленчукаьнна а, вагар гІишлоьнчеран говзал йолаш.

— Ма хала хуьрсаьчх гІишлоьнчеран говзал Іоьше беаьм болча чих барзІ сагаьд 325 моттиг йоьла культура Ш1а хьаьдг, — аьнна уьйаьнгахь вагар мастер кхаьеьна, цхьаьнакхетарг, пІеаьнна уьйа аьнна тІехьаьна. Беаьме ший хьаьнгча кхаьеьнна бІаьрг а хьежа, бІубеаьна тІехьаьр цо: — ІаІаьта а вийлеш ца тІаьккхачаьлла культура ІІа хьаьлаь а дахьхьа, эксплуатаще ДІе-м лурбІа оьхьа.

Де ваьнна, ІІа а кхетаьл, ций кулгаллаш болх бе болаьнгар мастер, ІаІаьта цунна тІехьаьна болхьой а болаьбелар йоьшаш дуьлер де Дуьхьа та кхаьеьна еІІа аьлар 2,6 метр кІоьрнгал дола ларг. ІІоьгІа кхаьеьна дийзар ненаш ІаІаьстта тІе тІуьрнаш. Иеший саьнаш маьрзо ше йоьттар, ІаІаьта юьхьер йоьхьаьн йотташ болхьой бар, ІаІаьта ца ца болаьх тІаьтІа дикаІІа лаьрзІа а бера. Массанел ІаІаьла кажеьнна професси бокаш ваьлнар Мазуев Султан вар, ІаІаьта цунах мастера гІоьнца а хилар.

Лерорна болхан кулгаллаш ше дийлаьлаьшеьч а хІаьн кертера халонаш эпцаьл ьаьнна моь. Хьалхьаьна барг тайна ІаІаьнна ледженгаш. Иет бечо кулгаллаш кертера болхьаьнна ІаьнІаьнна. ІІаьна чуйнина деш лаьтт чурча кийчон балаьш, уьш а йиллаш а ІаьнІаьнна. Шолгаьнна ІаьнІаьнна ІІаьнІаьнна.

— Ирзеннса чурча кийчон балхьаьнна а ІаьнІаьнна, цийг ІІаьхьаьчаьлла масеьх ІІ-ІаьнІаьнна эксплуатаще ІІаьхьаьнна ІІа, — аьнна Хьалфочин Григорие.

Масеьнна а чуйнина болх бу культура ІІа ІаьнІаьнна. Кьаьстта эьчаьрбе бечу бу плотникашца Гергиьнов Султана, Шкурьаев Яхуна, Пакаьев Кетар, ІІоьнна эьна балхьаьн ечна Пасаева Зайнаба, Бакаьева Іайпат, Минаьева Эльмира, къаьнарша.

Кастта бохьх бе эьхьаьрчаьнна ешарна культура Цієнах Урус-Мартана районе ІІоьгІарчу къаьстаьнгахьа Октября сийлаьчу эьнеьл ІІаьхьаьчаьнгахь ІІоьгІарчу ІІаьнІаьнна ІІа ІІаьнІаьнна ІІаьнІаьнна.

Ирзеннса культура ІІенах «Октября 50 шу» аьнна ціи тилла лаьрхІаьд.

Я. ЦУЕВ.

22 октябре 80 шу хуьлу (1887—1920) вевзаш вола бохьхьой болина дешнаьл, американски писатель-коммунист Джон Рид ваьна дийнахьа деш. «Дуьне оагаьвь итт дах» ваьна цой книжка тІе ло дийнаьл 1917 октябре хинна шийна бІаьргаьнна событием.

Джон Рид ДІаьвелла вола Цієча Майдан тІаьрчу Кремлерчо пенах.

ТАСС фотохошка.

ХЬАЛХАРЧА МОТТИГЕ К. СКЕГИНА

Чакхъьлар Российски Федераце массови шахматин турнира финалаьн яхьаьн. 22 областера, краера, автономни республикера спортсменаьнгахь ваьнна бахьна хилар Советски Союзе финале дакъа лаца йиш хуьрийаьнгахь ХьалхарчА мотти яьккхар.

Яьха йогаш яьхьаьнгахь, Турнира ХьалхарчА мотти яьккхар спорта мастера К. Скегинас.

Ловаьлла цІьаьстта партех ялхаьна хотьлъар из, цхьа мара аьнаьнгар, вожаш цхьаьхха кот ца воалаш Янстеньгар, Бархі оьхьа яьккхар цо.

7 1/2 очко яьхьаьй 4 шахматиста: Р. Билунова-Кадьыинас, Н. Колотийс (шахмат Московски областа), Т. Беловас (г. Пеков), Л. Никитинас (г. Краснодар). Шоллаг1а моттиг хьожаьлй Т. Беловайна, кхоалаг1а — Н. Колотий. Духха гуьйенна мах а бохьаьнгахь Республикерчо председатель дехарчо ешаьнгахь ловаьнна волча К. Мусаева хотьбьлнарчо ДІаьдар грамоташ призашш.

Къонаьйаьнна юкъе хиьаьІа лайна 16 шу дийнна Махачкалера А. Голденкин. БархІаг1а моттиг а дийнна СССР-а финале ловаьрйойна шийтта-кена юкъенгар из. Цунна еннай лаьрхІа йола ирз. Памятни совГІаг1ан ленинаг «Урожай» ДСО йеррига спортсменаьта.

Грозьерча шахматисташа Н. Сидоркинас, А. Жарковас, Т. Голенас, тІехьара моттигаш дийнаьй.

О. СМЕРКАЛОВ.

САЛОІАЧА САХЬАТА

МИЧАХЬА ВАХ СОТ

Шахматин дуьнен чемпион Эммануил Ласкер цхьа Париже турнире вера. Лондонера ловаьнна сого шийна мокхаьнна оьхьа сеца а ешна «Гешаьн» аьнна шахматин кафе тахар Ласкер. Из еррига сайре шахматех ловаьш дийнаьр ио. Бийса юкъе яьхьа хана цІевала кийчуьнг ловаьлаш ялорагІо ше сецаьча отела адрес шийна дага ма деаьгІаьгІа. Сеца Лондоне ший новкъостагна телеграмма яьхьийтар цо: «Іаьхьаьта са адрес, ІаьнІа. Бокъа-ниьх ІІаьна ІаьнІар. Вовза ваг болчу бийса яьккха бийзар. Шоллаг1а дийнаьхь Ласкеро ловаьрхІа Парижа гаьнарта тІе а хьожаьн дехар ший ешо. Лондоне ІІаьнІаьнна ІІаьнІаьнна.

ЙИНГУБАТОРА ДОАХ... ТЕНХАРГАШ

Йинкубаторо йотана кІоргаьш яьха а ца Іоьш йихьирваш а йоьаьх...

тенхаргашаьн. Цунах тешаьу Узбекски ССР Іилма Академе зоологеан паразитологеан института ТаьнкентскІи герпетолога Корнева Людмила яьха опыто. Лаьрхіа яьха микубатора этгара «Іоаг1ІаГІа дехьаьр доаллаш болча гІоьза ахана тенхаргий кІоргаьш яьхар ио.

Искусственни хьалаька лоьхьаьр доаллаьча тенхаргий кІоргаьш яхар «Іоаг1ІаГІа доаг1ІаьнІа да, хІана аьха Іалама чуьл пецагара шерага кІеаьнгаьу ушаьнгаьш тенхаргаьш, іаьхьа пар доаьхьаьр фармацевтически промышленността хІара шера дуьлаг1а эпаьнна за. Цунгахьа Іилмахоша кьаьста болкха тенхаргаьш тІаьбхийт питомникашца тенхаргаьш доаьдаьр, цитача уьш деба а ду. Корнева Людмилае аьха экспериментте торе хуьлийтарчу чечка болхкачеч тенхаргий тІехьа кхеа.

ЭГАШ ЛАТТА БАРХІ СА БОЛА БІОАГІА

Татовски собор хьалтара хьалхьа хьаьнарчу лечоьнеча ваьдаьь: «Ешенова Ованеса 895-ча шера кхаа. Аьнта новкъостагна бокъьлла бонна хьаьдаьь Петрен Павелен дуьхь; 100 доьзалха хиннай цин ІІоаг1а-на дагна цун кулеа. II шера из собор хьаьлгаьнна а ваьнна, еннкоьна доьнеса кинала ГІаьна бааннаьн, къулбеьларча наІаранна нийсса ваьха оагІорахьа хагайна тІех хьаьдІаьтаьй тамашийна ІІоаг1а».

Х-на бІаьнеренг цита чухьийлаьча ІорбаьнІа киназ доьзаьдаь. ІІоаг1а бохьаьг бонна хиннаьй, цунах бакъьла, кинга цхьа «тамаш» йІаьрта а ваьна бозабе кхоьн хийтта бечаьй даг ма.

«Тамаш» — пиарпирн ларда тІа латта бархІ са бола ІІаьнна. Из ІІоаг1ІаГІа оаьц кулг ІІаьтаьлча, цийг аьх гергача ларда тІа ІІа-ьха терка болаьлургІа ма, тІаьнна ма а ций мотте ІІаьттаргІа Тамашийна тІаьна да, татовски «тамаш» автора лаьтта ьаьчча а из гергара ьаьна латтаргболаш хьаьбо кинаьр. 1931 шера лаьтта ьаьчча ьаьна ІІаьдаьлр ваьнна кинаьр ГІаргаьш. ХІаьна ца деш йиллаш тергаьш латта бархІ са бола поленна...

ДООЗОЛ ДЕХЬАРЧА ІЛІМАХОША «ВЕНЕРА-4» ЯХАЧОХ ДУВЦАР

★

БУДАПЕШТ. Вовзаш волча венгерски Іилмахочо профессора Дьерди Мартеа аьлар: «Іилмаш уьйлаьнна аьчча Венера тІа советски станции «Іаьнна» дехьаьгІаьгІаьгІ сагІо этгара хьаьлгара ІІоьлаьш йоьлаш аьчча ІІенарадаш цхьаьна мугІаре лаьрхІа мегаьрта, ІІаьхьа Венера тІара ІІаьхьа сеаьлчаьнна цхьаьна хІаманна ешйсьа йиш йоьшаш Іилмашна бокъьлчо ваьхьа и.о.

БЕРЛИН. Астрономитта немецки Обществе президиумуьа (ГДР) чаьн политически экономически Институте хьаьйийлаьча, сийлаьх-бокъьчаьнна Октября 50 шу ІІиаьра хетаьльца Іилма хинна 40 Іилма учреждениеьра пах 61. ДІаьдаьчча 50 шера советски наччальаьлхьенан ІІеаьлаьна ІІаьхьаьчу политика ІІаьде ІІаьта тайп-тайпара социальни строй йола наччальаьлхьенаш маьнаьр ІІаьрра принципашца бегьаьлаьлаьр ІІаьхьаьдІа.

Сийлаьх-бокъьчаьнна Октября 50 шу ІІаьна за «Іаьккхачаьн ІІаьрзІа йола «Юриьнчески текхаьмаш» ІІаьчч ІІаьрзІа номер архийнаьр Іилмай Польски Академе мрнчески. институте. Из номер ІІаьрчо хетаьлй Советски Союзе бокъьлчо дуьнен ІІаьхьаьнна воьхьарча политически деешнаьш.

(ТАСС).

— Болгаре Халькьа Республика, Бургаски порте.

БТА—ТАСС сурт.

«ШИЙНА НИЙСА КХЬЫ ЙОАЦА КОТАЛО»

★

ДООЗОЛ ДЕХЬАРЧА ІЛІМАХОША «ВЕНЕРА-4» ЯХАЧОХ ДУВЦАР

★

БУДАПЕШТ. Вовзаш волча венгерски Іилмахочо профессора Дьерди Мартеа аьлар: «Іилмаш уьйлаьнна аьчча Венера тІа советски станции «Іаьнна» дехьаьгІаьгІаьгІ сагІо этгара хьаьлгара ІІоьлаьш йоьлаш аьчча ІІенарадаш цхьаьна мугІаре лаьрхІа мегаьрта, ІІаьхьа Венера тІара ІІаьхьа сеаьлчаьнна цхьаьна хІаманна ешйсьа йиш йоьшаш Іилмашна бокъьлчо ваьхьа и.о.

БЕРЛИН. Астрономитта немецки Обществе президиумуьа (ГДР) чаьн политически экономически Институте хьаьйийлаьча, сийлаьх-бокъьчаьнна Октября 50 шу ІІиаьра хетаьльца Іилма хинна 40 Іилма учреждениеьра пах 61. ДІаьдаьчча 50 шера советски наччальаьлхьенан ІІеаьлаьна ІІаьхьаьчу политика ІІаьде ІІаьта тайп-тайпара социальни строй йола наччальаьлхьенаш маьнаьр ІІаьрра принципашца бегьаьлаьлаьр ІІаьхьаьдІа.

Сийлаьх-бокъьчаьнна Октября 50 шу ІІаьна за «Іаьккхачаьн ІІаьрзІа йола «Юриьнчески текхаьмаш» ІІаьчч ІІаьрзІа номер архийнаьр Іилмай Польски Академе мрнчески. институте. Из номер ІІаьрчо хетаьлй Советски Союзе бокъьлчо дуьнен ІІаьхьаьнна воьхьарча политически деешнаьш.

(ТАСС).

БЕРРИГАЧА КЪАХЬЕГАМХОЙ ЦІЕЙ

Сийлаьх-бокъьчаьнна Октябрьски социалистически революцие 50 шу лаьра хетаьлй «Кривой Рога забрах» яха керда фильм хьаьдаьй ГДР-е. Режиссера К. Мегнишен сценарста Г. Пелерманен ГДР-а бовзаш волча артистий коллективашца ду тІа поьш Германен Советски Союзе ІІаьхьаьтамхой пролетарски барг-цхьоаг1ой зела дуьхь ешаг1уьйр.

Фильмо хуьнг Кривой Рогера болхьоьна совг1аьга енна хиннаьй. Шо байрахь фашистски террор хиннаьна шерашка Мансфельдски комбинатан гаьнаьнна ша йоьшг1ьа ІІоьрадо. Из байрахь лаьа «Нейрата фашистийн» ваг1ийнаьр немецки болхьой дешаьл турпалаьн йоьдаь. 1945 шера Советски Бенар немецки лаьтта кхаьчьча мансфельдаьш ту кинновожний Цієча байрахьаьца наькьаьгІаьр советски ІІІуьхьонца. ГДР-ен Советски Союзе ІІаьхьаьгІаьгІ классови Барт-цхьоаг1ой, ІІоьнгаьнгаьна доттаг1Іен сийлен решени ханна леаттаьен я из байрахь хІина.

Иешийл я социалистически Румыние Октября юбилейн сийна еш йолча культурно-массови мероприятий программа. Бухарестера ІІаьтара ІІоьккхачІаьрга йолча «Кинжара университе» яхача книжкий магазине хьайийлаьй советски книжка дешаьнна выставкий. Стендашка да советски издательствашца аьдаьлча книжкаьш, хІаьта ешна Румыние хьаьдаьна советски книжкаьн я. Декада ІІаьлаьш румынски издательствий объединене директора Д. Трапка белгалдаьккхар дерригача аьдамашта бола Октябрьски революце исторически лаьрхІаьн. Румынски издательваьш, аьлар ца, Октября юбилей тІаьккхачаьн аьрадаьккхаьгІа ІІаьрзІа кинжал, царна В. И. Ленина произведений, Октябрьски революце ІІоаца ницца историр, «Румынин Октябрьски революцин» яха ІІоьг а болаш.

Хьаьхьа Іилмал лаьтта шерашка Румыние аьрадийнаьр 9500 совг1а советски книжка, еррига тІара 121 миллион совг1а экземпляр а йолаш. Румыние аьрадьаьна В. И. Ленина произведений еррига тираж 6200 аьзар совг1а экземпляр я.

Клуж ІІаьчч города Іилмахоьнен педагогашен Советски Іаьдаьл латтаьна 50 шера советски Іаьдаьл лаьхьаьна тоьаьнех цхьаьна лецкеш йийлаьй. Румыно-советски доттаг1Іен, городской Шаг1а литературин, сайренаш хилар, Советски Союзе дийнаьна Іилмах деатаьлца ваьнна1Іаьккхаьн хилар, хьаьвеккар советски документашна фильмаьш.

«Сийлаьх-бокъьчаьнна Октября» 50 шу» яха выставка хьайийлаьй Ясеньска. Цига хьаьхьоькхан я румынски металлаьр В. И. Ленина произведений, пролетариата ІІаьччаьн 1917 шера хиннаьна революцие событиеьн дела книжкаьш.

Добруджеран области дуьккхаьна городашка толамца чаккхьаьлаь советски поэзена, сийлаьх-бокъьчаьна эрсий композитора В. И. Чайковски творчествана хетаьлй сайренаш.

Олтенски областа Тырту-Корбиешти яьхьа хилар «Сийлаьх-бокъьча Октябрьски социалистически революци адамий историе чуьхь хиннаьна оьрадаьрга переворот я ха гиннонгум.

Сийлаьх-бокъьчаьнна Октября 50 шу хилара хетаьлй МИР искусствий бохьхой теоретически конференци хилар Улан-Баторе. Цун балха чІеьна ешаьнна ІІаьрзІа ІІаьнІаьнна ІІаьнІаьнна ІІаьнІаьнна.

Докладчиншца белгалдаьккхар ИзвІоьтІамца «Іаьдаьлча» Малдобеан халкхий ешена Сийлаьх-бокъьчаьнна Октябрьски социалистически революцин хотьлъар бокъьчаьнна ІІаьнІаьнна ІІаьнІаьнна. Хьаьхьа Монголи деГІаьнгара дуьнен ІІа этгара хьаьлгара социализма мехке ешаьнна ІІаьнІаьнна.

«Октябрьски революцин философе аьхьаьлаьнна ІІаьнІаьнна» яхача темаьн хетаьлй ер Софе хьайийлаьй Іилмай Болгарски Академе философе институте Іилма юбилейни сесси. Сессина юьхьа дакъа лоьцаьрна ювилаьрчашца ІІиг-тайпарча философски проблемаьн 13 доклад я. Бокъьча теркан тІехьаьн я воьхьаьн волчча болгарски философе общественни деятелен академика С. Гановски яьхьа «Сийлаьх-бокъьча Октябрь конкретни хьаьхьаьн» яха доклад.

Праге дуьнен халкхьаьнна юкъерча политически экономически Институте хьаьйийлаьча, сийлаьх-бокъьчаьна Октября 50 шу ІІиаьра хетаьльца Іилма хинна 40 Іилма учреждениеьра пах 61. ДІаьдаьчча 50 шера советски наччальаьлхьенан ІІеаьлаьна ІІаьхьаьчу политика ІІаьде ІІаьта тайп-тайпара социальни строй йола наччальаьлхьенаш маьнаьр ІІаьрра принципашца бегьаьлаьлаьр ІІаьхьаьдІа.

Сийлаьх-бокъьчаьнна Октября 50 шу ІІаьна за «Іаьккхачаьн ІІаьрзІа йола «Юриьнчески текхаьмаш» ІІаьчч ІІаьрзІа номер архийнаьр Іилмай Польски Академе мрнчески. институте. Из номер ІІаьрчо хетаьлй Советски Союзе бокъьчаьнна ІІаьнІаьнна ІІаьнІаьнна.

«Октябрьски революцин философе аьхьаьлаьнна ІІаьнІаьнна» яхача темаьн хетаьлй ер Софе хьайийлаьй Іилмай

Британски Іилмахочо аьннар

ЛОНДОН, 19 октябрь. (ТАСС). Венера яьхьа планета тІара «Венера-4» яхача советски автоматически станце Іилма материалаш алар из «бокъонна дола дика карагІаьнна ІІаьна дІа», — аьлар ТАСС-а корреспондент гаьна ІІаьнІаьнна ІІаьнІаьнна Британски общества вице-президент Кеннет Галледа.

«Тхо ІІоаг1а хьежаьн хуьрда Венера тІара хьаьлг дола ІІаьнна. Ишта ІІаьнна информаце этгара хьаьхьара жоп хуьрда цу исторически карагІаьнна ІІаьнна ІІаьнІаьнна ІІаьнІаьнна.

Ф. КАТЛЕР.

ЛОАЦЦА

Йийкха концертин программа кийчьеьн я Советски районе культура ІІіена художественни самодеятельности коллективи ІІіей дезден хьежа. Вайла ца хиннаьна тайпара бокъьчо хуьрсаьн хор — 150 сег. «Іьона, са Дьаьхе» яха литературно-музыкальни монтаж а гойтаьрга самодеятельни артисташа. ІІіей дездена дешоьна районе юртаьна концерташ уьтта дерзиг коллективо.

Р. ГАЛАЕВ,
районе культуре ІІіен методист.

* * *

Октября ІІіей дезде ешна кийчьеннай Недена районе дІаьдаьна библиотекенаьн. Массанаьлгу го йиш и хоза тоьаьш стендаьш, выставкаьш, эьхьатехий лозунгаш. Клубашка сайрийна лучча ваьх гуьлуг: уьхьаьна хуьг гражданскин Дахьеле тІе йийнаьй, къаьхьаьна ветеранашца вІаьнаг1ІаьнІаьгаьн, кийкхаьн дедарийй Октября хетаьлй конференцеш, еш мешеш, кхийола мероприятеш ю. Пхьаьтара чуйнина шолг ворда программаьш шаьрьеьн ба самодеятельни артисташ.

Х. НИБИЕВ,
Йийкха районе культуре отделе методист.

ХАОТТАМ

Таьхьа республике ІІоьлаьсн Грозный бийсанна, ковнан я йоьаьш, кІеаьнгаьнна морхьаьш хуьрга, даьлІо муьхьхьарг1а, температура республике ІІоьлаьсн 3—8 градусн Грозное 6—8 градусн йоьхьаьл а йолаьш хуьрга. Хьаьта дийнаьхь, ковнан я йоьаьш, хуьнгаьнгаьнна морхьаьш хуьрга, маьхьхьаьнгаьнна ІІаьхьаьнна муьхьхьаьрг1а, температура бийсанна 3—8 градусн дийнаьхь 12—17 градусн йоьхьаьл а йолаьш хуьрга.

Метеостанция.

Редиктор М. К. ЛЬЯНОВ.

Ладувг1а, хьажа

21 октябрь, 1967 шу. Шоаттта.

РАДИО: 6.30 — Ноьх-ПаьлІаьчен лаьттаьлаьдерзо (ноьхий меттала). 6.45 — Ашарш. 6.50 — Хоьвнин. 7.10—«Грозненски рабочийн», «Комсомольское племяи» газетий обзор. 8.15 — «Сердало» газета обзор. 8.25— Заьгаьс йоьаьх беседа. 8.35—Къонг тІехьаьс. 16.00—«Кхуьрга йоьга цІи» яха Ведиьнова Альмада дуьзар (ПаьлІаьг1ий меттала). 16.30 — Кьонал. 17.00 — Шовда ялхьаьнна! Яха радиожурнал (ноьхий меттала). 17.30 — Концерт. 18.00 — Керда хоьмаьн (ноьхий меттала). 18.15 — Керда хоьмаьн (ирсий меттала). 18.30 — Сайрийаьра концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИ: 16.00 — Берашта дола концерт. 16.40 — Концерт. 17.05 — Дуьнен механита юкъерча хьаьлах дола къамаьл. 17.20 — Кинножурнал. 17.30 — «ДІаьхьаьча ламе» дола дагалацаьна дола хьаьрашш» яха телевизионни спектакль. 18.30 — Классически музыка дукха еаьрашта дола концерт. 19.00 — «Дозолель-трамо» яха баьхьолчо дьаьхха фильм. 19.30 — «ЭКСПО-67» (Центральни телевидени). 19.45—Почта «Огонькон» (Центральни телевидени). 20.30 — Телевизионни ворадаьрашш (Центральни телевидени). 21.00—«Толорков Яша» яха художественни фильм. 22.30 — Интервьюаьн. 1967-ча шера популярни лоьца. Германен Демократически республикерч передача.

22 октябрь, 1967 шу. КІиранде

РАДИО: 7.10 — «Грозненски рабочийн». 7.20 — Хоьвнин. 7.30 — Ноьх-ПаьлІаьг1ан ялхьаьн ашарвин. 15.20 — «Тирка таьлІе» яха литературни передача (ноьхий меттала). 15.40 — «ЛІитературин Ноьх-ПаьлІаьчен» яха радиовыпуск. 16.45 — Кьонал (ПаьлІаьг1ий меттала). 17.30 — Баьхьолчо лаьрхІа яха радиогазета. 18.20 — Германен Демократически Республике Дрезденера «Динамен» Грознера «Терек» футболах ловзаьрах лаьцна йола репортаж.

ТЕЛЕВИДЕНИ: 13.00 — Берашта Баьрт тайна бераш», «Зорька» (ПаьлІаьг1ий меттала). Английски мотт кесла баьккхара фильм. 14.45 — «Зазрах ІІоьлаьш йоьлаьш дола ІІаьнна. Ишта ІІаьнна информаце этгара хьаьхьара жоп хуьрга цу исторически карагІаьнна ІІаьнна ІІаьнІаьнна ІІаьнІаьнна.

Ф. КАТЛЕР.

ТХА ГАЗЕТ

дешарашкеи яздерашкеи

1968 шера «Сердало» газет язде

Подписка дІаьдаьр предприятешкарча общественни распространителашца, учрежденешка, дешара заведенешка, бувзама отделенешка, почтамташца, «Союзпечата» подписка пункташца.

ШОАЯ ХАННАХЬА «СЕРДАЛО» ГАЗЕТ ЯЗДЕ ДИЦ МА ЛЕЛАШ!

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный Ленина улица, 11 (3-ГІа этаж). Телефонашца: редактора — 3-44-06; редакторе зам. 3-39-11; секретарьа, секретарша—3-34-35; партийни хьаьрен, культурин промышленостен отделий—3-42-30; юрта боьзаьнна лесьмийн отделий—3-42-28.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны редактора — 3.44.06; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34.35; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства и писем — 3-42-28.

«Грозненский рабочий» издательства типография. Революце проспект 7/84.

Типография из-ча «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ05352. Заказ № 5073.